

26.-27. Mart/March 2021.

RAD DJEČJIH VRTIĆA GRADA ZAGREBA ZA VRIJEME EPIDEMIJE BOLESTI COVID – 19

Martina Glasnović univ.spec.crim., e-mail: m.glasnovic1@gmail.com

Voditeljica Odjela za predškolski odgoj i obrazovanje
Grad Zagreb, Gradski ured za obrazovanje, Republika Hrvatska

Pregledni članak

Sažetak: Pojava bolesti COVID-19 i preventivne mjere koje su uslijedile značajno su mijenjale život pojedinca i zajednice, zahtijevale primjereno nošenje s promjenama u novonastalim životnim okolnostima i nove strategije rada. Od proglašenja epidemije dječji vrtići Grada Zagreba kontinuirano su provodili neposredan odgojno-obrazovni rad sukladno iskazanim potrebama zaposlenih roditelja te *rad na daljinu* primjenom IKT. Odgojno-obrazovni radnici su *radom na daljinu* pomagali roditeljima i djeci u prilagodbi novom načinu života savjetima, stručnom potporom i osmišljenim aktivnostima koje su roditelji provodili s djecom kod kuće. Osobiti izazov za ravnatelje, odgojno-obrazovne radnike i obitelji bio je pronaći ravnotežu između potrebe za pridržavanjem nacionalnih smjernica o javnom zdravlju i uspostave sigurnog i poticajnog okruženja za djecu. Inkluzivna suradnja i jasna komunikacija među dionicima te razmjena dobrih praksi bila je presudna za provedbu potrebnih mjera i adekvatnih odgovora na izazove.

Ključne riječi: COVID-19, dječji vrtići, strategije

WORK IN THE KINDERGARTENS OF THE CITY OF ZAGREB DURING THE EPIDEMIC COVID – 19

Abstract: Preventive measures of epidemic COVID-19 infection disease have significantly changed the lives of individuals and communities on the whole, requiring new work strategies and ideal coping with the changes in the new emerging life circumstances. Since the proclamation of the epidemic the kindergartens of The City of Zagreb have continuously organized immediate educational working programs and distance work, in accordance with the expressed needs of working parents. Educators in kindergarten remained connected with parents and children through the ICT and distance work and helped them adapt to the new life circumstances with advice, professional support and meaningful activities that parents could carry out with children in their home. A particular challenge for principals, educators and families was to find a balance between the need to adhere to national public health guidelines and establishing a safe and stimulating environment for children. Inclusive cooperation and clear communication among participants and the exchange of good practice were crucial for the implementation of the necessary measures and adequate response to the work challenges.

Keywords: COVID-19, kindergartens, strategies

UVOD

Od pojave prvog slučaja zaraze novim korona virusom SARS-CoV-2, u kineskom gradu Wuhanu u prosincu 2019. godine, pandemija bolesti COVID-19 uzrokovana novim koronavirusom SARS-CoV-2 ubrzo je postala globalni problem. Izaziva strah i neizvjesnost te pri tome snažno utječe na ponašanje javnosti.

Radi sprječavanja širenja virusa i bolesti COVID-19 te zaštite zdravlja stanovništva uvodile su se izvanredne preventivne mjere. One su značajno mijenjale život pojedinca i zajednice što je dodatno izazivalo stres i prijetnju mentalnom zdravlju pojedinca i cjelokupne zajednice (Muslić, 2020). U tim trenucima ljudi su ranjivi, ali u isto vrijeme i otporni. Strah od zaraze, strah za bližnje, ograničenje kretanja, socijalna distanca, ekonomski problemi, problemi vezani za obrazovanje, prestanak uobičajenog svakodnevnog funkcioniranja i sveopća neizvjesnost samo su neki od čimbenika koji stavljaju na ispit naše osobne resurse i sposobnosti za adaptaciju u vrlo kratkom vremenskom razdoblju. Odluku o proglašenju opasnosti od epidemije zarazne bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 za cijelo područje Republike Hrvatske ministar zdravstva donio je 4. ožujka 2020. godine, a navedena bolest 10. ožujka 2020. godine stavljena je na Listu zaraznih bolesti čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku. Ministar zdravstva 11. ožujka 2020. godine proglasio je epidemiju bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2. Već 11. ožujka 2020. godine Svjetska zdravstvena organizacija prethodnu epidemiju službeno je proglasila pandemijom bolesti COVID-19, prvu nakon pandemije svinjske gripe 2009.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 13. ožujka 2020. Odluku o obustavi izvođenja nastave u visokim učilištima, srednjim i osnovnim školama te redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja i uspostavi nastave na daljinu. Odlukom se, u uvjetima proglašene epidemije na području Republike Hrvatske, kojom se između ostalog obustavlja izvođenje nastave u visokim učilištima, srednjim i osnovnim školama, kao i redoviti rad vezan uz prijam djece u ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja te zadužuje Ministarstvo znanosti i obrazovanja za koordinaciju poslova i dinamiku uspostave nastave na daljinu. Međutim, Odlukom o načinu izvođenja nastave u osnovnim i srednjim školama kao i na visokim učilištima te obavljanju redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja, od 8. svibnja 2020. godine u uvjetima proglašene epidemije na području Republike Hrvatske, između ostalog uređuje obavljanje redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja. Navedenom su ravnatelji zaduženi za organizaciju redovnog rada dječjih vrtića uz obvezu pridržavanja svih važećih uputa za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID-19 za ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te preporuka nadležnog Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Dječji vrtići Grada Zagreba su od proglašenja epidemije u Republici Hrvatskoj osigurali prihvata djece. U početku osobito u slučajevima kada su oba roditelja zaposlena i nije postojala druga mogućnost zbrinjavanja djece, a kasnije i za svu djecu sukladno propisanim uputama. Uz podršku osnivača Grada Zagreba permanentno su provodili propisane mjere za zaštitu života i zdravlja djece i zaposlenih te osiguravali sve potrebne sigurnosne, materijalne i kadrovske resurse za provedbu istih. Navedeno je zahtijevalo međusobnu suradnju svih uključenih dionika te osobito pravodobnu komunikaciju radi točnih i sveobuhvatnih informacija i savjeta.

1. IZLOŽENOST VIRUSU KOJI UZROKUJE BOLEST COVID-19

U siječnju 2020. Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) proglasila je izbijanje korona virusne bolesti u provinciji Hubei u Kini međunarodnom zabrinutošću za javno zdravstvo te da postoji visok rizik od širenja korona virusne bolesti 2019. (COVID-19) u druge zemlje širom svijeta. WHO i javne zdravstvene vlasti širom svijeta poduzimaju mjere i donose smjernice za suzbijanje epidemije bolesti COVID-19. Međutim, važan je i dugoročni uspjeh, a važnu ulogu u zaustavljanju širenja ove bolesti imaju svi dijelovi društva.

Spoznaje o virusu, usvojeno znanje o načinu kako se zaštititi, učinkovitost poduzetih mjera u Republici Hrvatskoj ublažili su strah od zaraze. Od donošenja Odluke Vlade RH o obustavi izvođenja nastave u visokim učilištima, srednjim i osnovnim školama te redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja i uspostavi nastave na daljinu, do danas, dječji vrtići Grada Zagreba osigurali sve sigurnosne, materijalne i kadrovske uvjete za prihvata djece te provodili odgojno-obrazovni rad.

Od proglašenja epidemije u Republici Hrvatskoj, 11. ožujka 2020. godine, dječji vrtići organizirali su neposredan odgojno-obrazovni rad i to ponajprije za djecu rane i predškolske dobi čiji su roditelji radili i nisu imali mogućnosti ostati u obiteljskom domu sa svojom djecom, dok je većina djece imala mogućnost uključivanja u aktivnosti dječjih vrtića radom na daljinu koristeći IKT.

Nakon poboljšanja epidemiološke situacije, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske od 8. svibnja 2020. i uputama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo od 11. svibnja 2020., dječji vrtići nastavili su s redovnim radom. Propisane mjere od zatvaranja do ponovnog otvaranja dječjih vrtića bile su usmjerene na sigurno funkcioniranje, usavršavanje i podršku radnicima, na dobrobit i razvoj djece te na komunikaciju s roditeljima i pružanje potpore obiteljima.

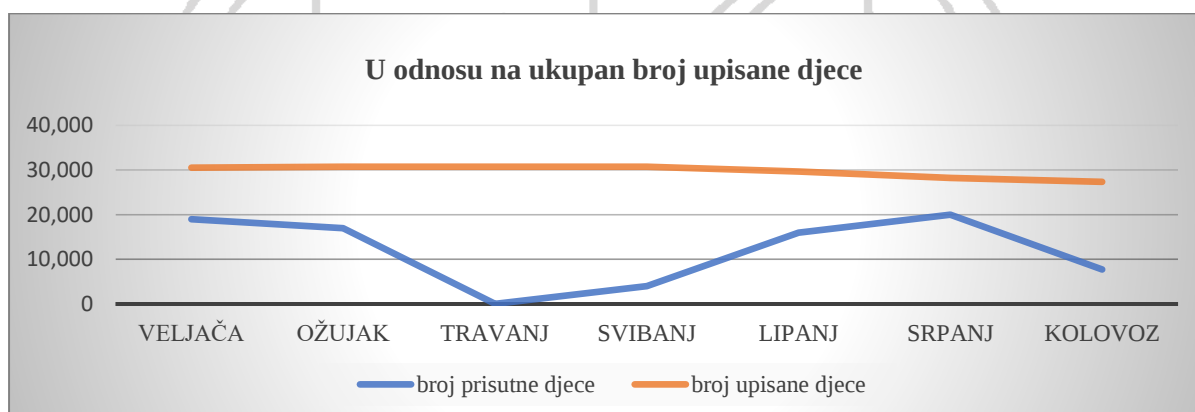
Kao što je vidljivo iz tabele br.1, vrijednosti prisutnosti broja djece od ukupnog broja upisane djece u pedagoškoj godini 2019./2020. najviše su u veljači i srpnju 2020.godine, a najniže u travnju odnosno u svibnju 2020, tj. prosječna vrijednost prisutnosti djece je 40,54%. U travnju 2020., tj. u mjesecu zatvaranja brojnih javnih mjesta u Republici Hrvatskoj, zabilježen je najmanji broj djece prisutne u dječjim vrtićima u prosjeku 30 djece.

26.-27. Mart/March 2021.

Tablica 1. Prisutnost djece u dječjim vrtićima Grada Zagreba, pedagoška godina 2019./2020.
Izvor: Dječji vrtići Grada Zagreba

mjesec	broj prisutne djece	broj upisane djece	% prisutnih
veljača	19.000	30.538	62,22%
ožujak	17.000	30.740	55,30%
travanj	30	30.720	0,10%
svibanj	4.000	30.705	13,03%
lipanj	16.000	29.655	53,95%
srpanj	20.000	28.237	70,83%
kolovoz	7.750	27.350	28,34%
PROSJEČNO:	11.969	29.706	40,54%

Grafikon 1. Prisutnost djece u dječjim vrtićima, pedagoška godina 2019./2020.
Izvor: Dječji vrtići Grada Zagreba

Prisutnost djece u dječjim vrtićima Grada Zagreba u pedagoškoj godini 2020./2021. u odnosu na broj upisane djece u prosjeku iznosi 60,13 %. Najviše vrijednosti prisutnosti broja djece od ukupnog broja upisane djece su u veljači i ožujku 2021.godine, a najniže u studenome 2020. godine. (tablica br.2). Prosječna prisutnost djece u dječjim vrtićima Grada Zagreba u ranijim pedagoškim godinama iznosila je u prosjeku 75-80%.

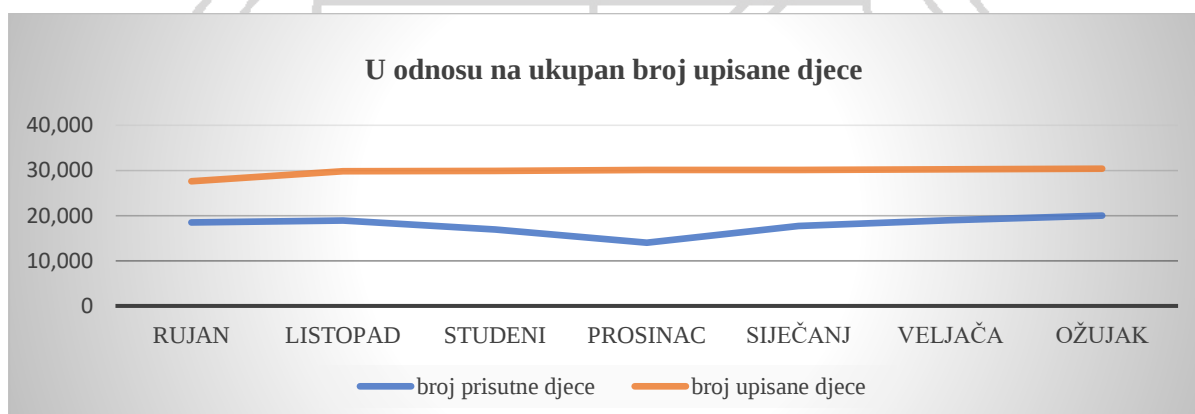
26.-27. Mart/March 2021.

Tablica 2. Prisutnost djece u dječjim vrtićima Grada Zagreba, pedagoška godina 2020./2021.
Izvor: Dječji vrtići Grada Zagreba

mjesec	broj prisutne djece	broj upisane djece	% prisutnih
rujan	18.500	27.603	67,02%
listopad	18.900	29.805	63,41%
studeni	16.900	29.915	56,49%
prosinac	14.000	30.080	46,54%
siječanj	17.700	30.082	58,84%
veljača	19.000	30.275	62,76%
ožujak	20.000	30.387	65,82%
PROSJEČNO:	17.857	29.735	60,13%

Grafikon 2. Prisutnost djece u dječjim vrtićima Grada Zagreba, pedagoška godina 2020./2021.

Izvor: Dječji vrtići Grada Zagreba

2. ORGANIZACIJA RADA I ZAŠTITNE MJERE U DJEČJIM VRTIĆIMA GRADA ZAGREBA ZA VRIJEME EPIDEMIJE COVIDA – 19

Odgojno-obrazovni radnici radom na daljinu savjetovali su roditelje, pružali im stručnu pomoć i potporu, inicirali i pratili osmišljene aktivnosti uz predložene materijale koje su roditelji mogli provoditi sa svojom djecom u vrijeme dok ne mogu pohađati dječji vrtić, a koje su u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima njihova djeteta. Odgojitelji su pratili izvođenje aktivnosti na način da su im roditelji prosljeđivali video materijale i dječje radove koji su objavljivani na mrežnim stranicama dječjih vrtića. Prema uputama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo od 11. svibnja te 24. kolovoza 2020., dječji vrtići nastavili su s redovnim radom. Propisane mjere od zatvaranja do ponovnog otvaranja dječjih vrtića bile su usmjerene na sigurno funkcioniranje, usavršavanje i podršku radnicima, dobrobit i razvoj djece te komunikaciju s roditeljima i pružanje potpore obiteljima.

26.-27. Mart/March 2021.

Prilikom ponovnog otvaranja dječjih vrtića u doba COVIDa-19 izazov za ravnatelje dječjih vrtića, za odgojitelje i za obitelji bio je pronaći ravnotežu između potrebe za pridržavanjem nacionalnih smjernica o javnom zdravlju i istovremeno ponovne uspostave sigurnog i poticajnog okruženja za djecu. Kroz plan i program odgojno-obrazovnog rada, pripremu tjednih i dnevnih aktivnosti u dječjem vrtiću integrirane su mjere vezane uz prevenciju bolesti COVID-19. Prije otvaranja dječjih vrtića bilo je dovoljno vremena za pripremu prostora i radnika. Dječji vrtići imali su pripremljenu organizaciju rada u slučaju ponovnog zatvaranja objekata. Tijela nadležna za obrazovanje i javno zdravstvo unaprijed su planirala, zajednički odlučivala i komunicirala s dječjim vrtićima o uvjetima i organizaciji u slučaju ponovnog zatvaranja dječjih vrtića ili u slučaju potrebe zatvaranja nekih odgojno-obrazovnih skupina. Sigurno funkcioniranje u dječjim vrtićima podrazumijevalo je i fizičke mjere zaštite kroz svakodnevno čišćenje i dezinficiranje prostora, učestalo dezinficiranje površina koje se često koriste poput kvaka, stolova, stolica, igračaka, prekidača, okvira vrata, igračaka i didaktike kao i druge opreme i sredstava koja su djeca koristila.

Inkluzivna suradnja i jasna komunikacija među dionicima bila je presudna za provedbu potrebnih mjera i odgovora na pandemiju, omogućavanje fleksibilnosti u prilagodbi pristupa u skladu s potrebama te za osiguranje učenja i razmjene dobrih praksi. Rani odgoj djece promiče tjelesno zdravlje, emocionalnu sigurnost, socijalnu povezanost i angažirano učenje. Otvaranjem dječjih vrtića djeci je pružena emocionalna podrška i prilika za učenjem, a roditeljima koji su se vraćali na posao sigurnost da su im djeca kvalitetno zbrinuta. Premda je to bio izazov i za djecu, važno je istaknuti da su djeca vrlo otporna i prilagodljiva. Uz jasne i dosljedne upute i poticajno okruženje.

Strategije rada temeljene su na podacima, koji su bili bitni za rad dječjih vrtića, uključujući nabavu i financiranje zaštitne opreme i sredstava koji su bili potrebni za sigurno funkcioniranje dječjih vrtića. Sa strategijama rada upoznati su svi radnici dječjih vrtića, roditelji i članovi zajednice. Radnici dječjih vrtića svakodnevno su pratili pojavu bilo kakvih znakova i simptoma bolesti uključujući i mjerenje tjelesne temperature te su zamoljeni da ostanu kod kuće, potraže medicinsku pomoć/potporu i kontaktiraju ravnatelja ili zdravstvenog voditelja u slučaju da oni ili njihova djeca pokažu znakove bolesti. Pripremljene su procedure kojima se jasno naznačilo kako postupati u slučajevima kada se djeca i radnici koji se razbole tijekom boravka u dječjem vrtiću, kako osigurati njihovo odvajanje od ostalih te ih u što kraćem roku poslati kući. U takvim situacijama dječji vrtići slijedili su nacionalne smjernice te vodili evidenciju o radnicima i djeci s potvrđenim simptomima bolesti COVID-19 kako bi omogućili praćenje kontakata. Iz tablice 3. je vidljivo da je broj djece oboljele od bolesti COVID-19 i broj djece u samoizolaciji u prosjeku najveći u prosincu 2020., dok je najmanji zabilježen u ožujku 2021.godine. Također, u tablici 4. prikazani su podatci o prosječnom broju oboljelih radnika i onih u samoizolaciji po mjesecima u pedagoškoj godini 2020./2021. od ukupno oko 6000 zaposlenih.

26.-27. Mart/March 2021.

Tablica 3. Oboljela djeca te djeca sa simptomima bolesti COVID -19 u dječjim vrtićima Grada Zagreba, pedagoška godina 2020./21.

Izvor podataka: Dječji vrtići Grada Zagreba

pedagoška godina 2020./21.	broj dječjih vrtića u kojima je prisutan COVID-19		broj oboljele djece		broj djece u samoizolaciji	
mjesec	min.	max.	min.	max.	min.	max.
rujan	3	4	0	0	0	38
listopad	6	39	1	21	64	980
studeni	46	50	16	23	786	985
prosinac	52	55	50	72	1337	1711
siječanj	21	29	7	12	47	228
veljača	15	19	10	13	98	193
ožujak	16	17	7	10	147	252
PROSJEČNO:	22,7	30,4	13,0	21,6	354,1	626,7

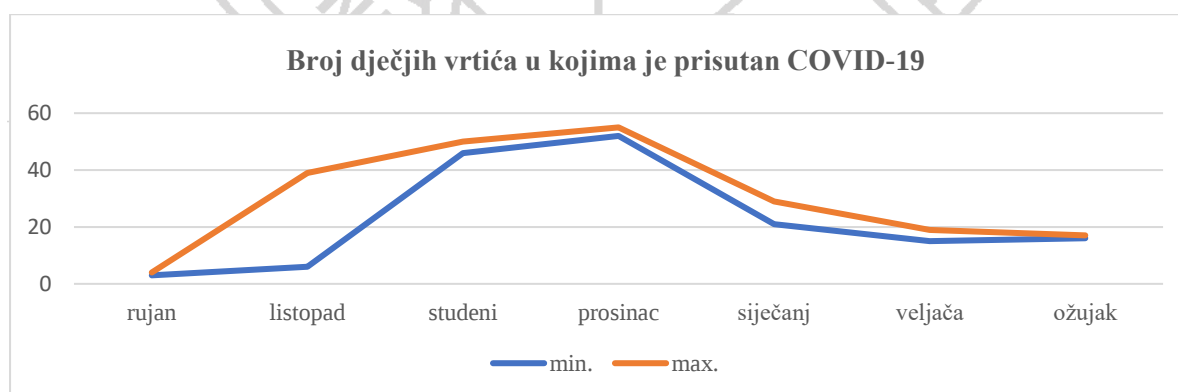
Tablica 4. Oboljeli radnici te radnici sa simptomima bolesti COVID-19 u dječjim vrtićima

Izvor podataka: Dječji vrtići Grada Zagreba

pedagoška godina 2020./21.	broj oboljelih radnika		broj djelatnika u samoizolaciji	
mjesec	min.	max.	min.	max.
rujan	5	7	6	17
listopad	9	76	21	197
studeni	104	131	143	162
prosinac	145	204	186	204
siječanj	19	22	32	47
veljača	15	21	12	19
ožujak	13	20	28	37
PROSJEČNO:	44,3	68,7	61,1	97,6

Grafikon 3. Broj dječjih vrtića Grada Zagreba u kojima je prisutan COVID-19

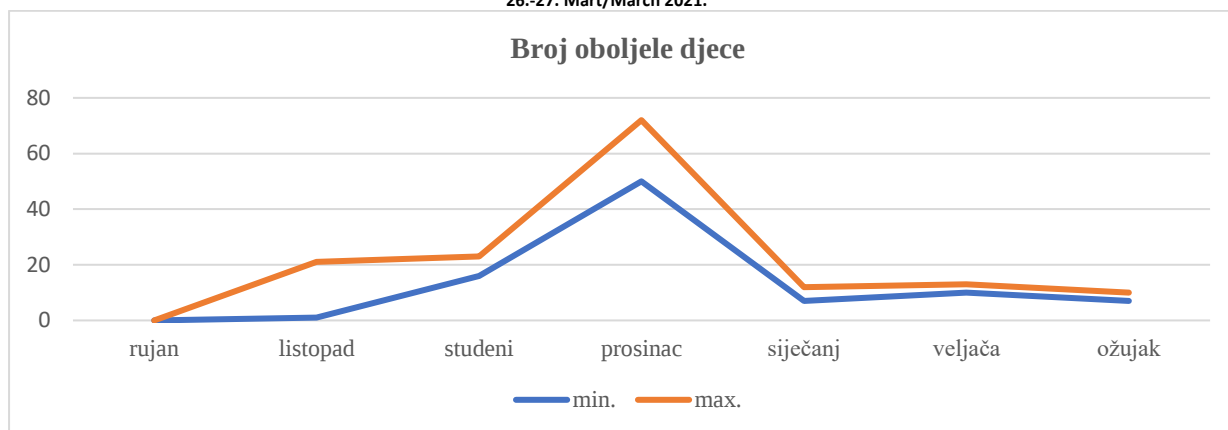
Izvor podataka: Dječji vrtići Grada Zagreba

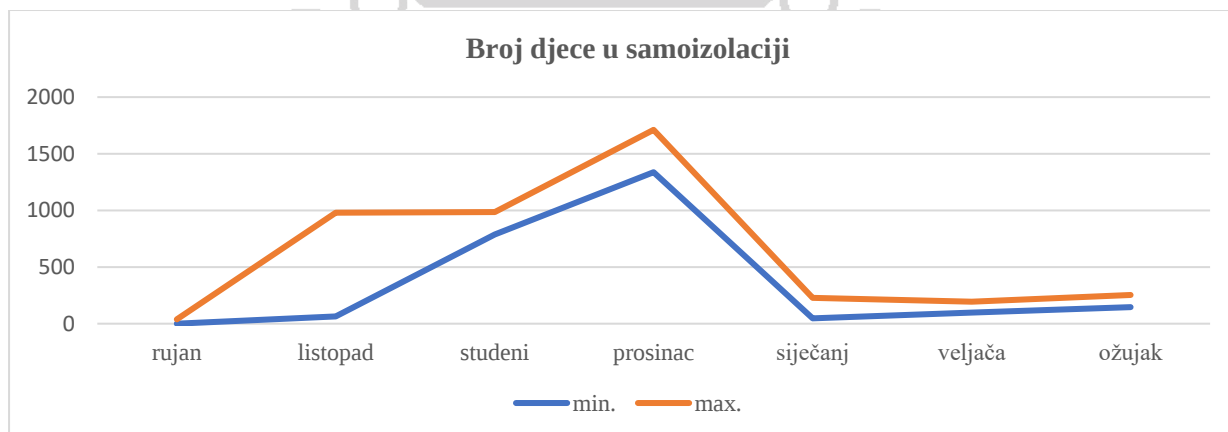
Grafikon 4. Broj oboljele djece od bolesti COVID-19, pedagoška godina 2020./2021.

Izvor podataka: Dječji vrtići Grada Zagreba

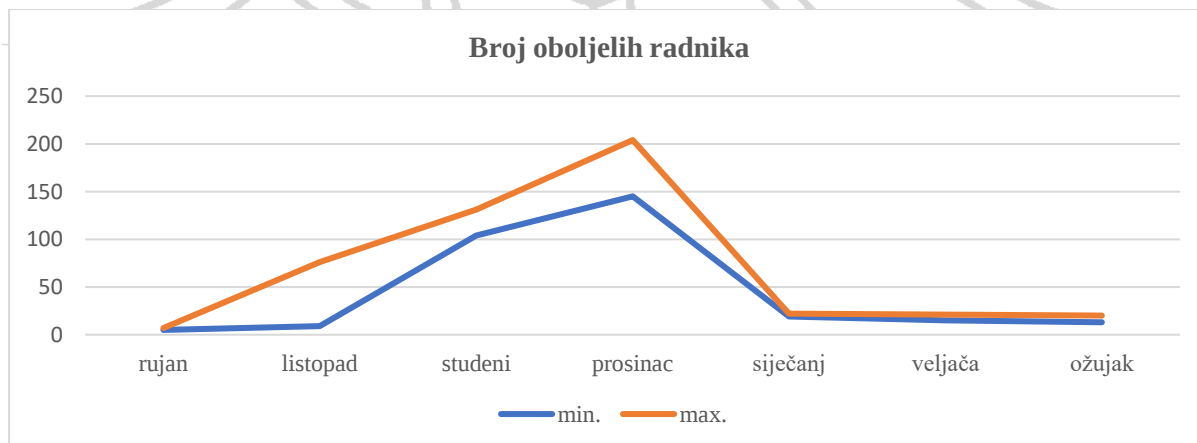
26.-27. Mart/March 2021.

Grafikon 5. Broj djece u samoizolaciji, pedagoška godina 2020./2021.
Izvor podataka: Dječji vrtići Grada Zagreba

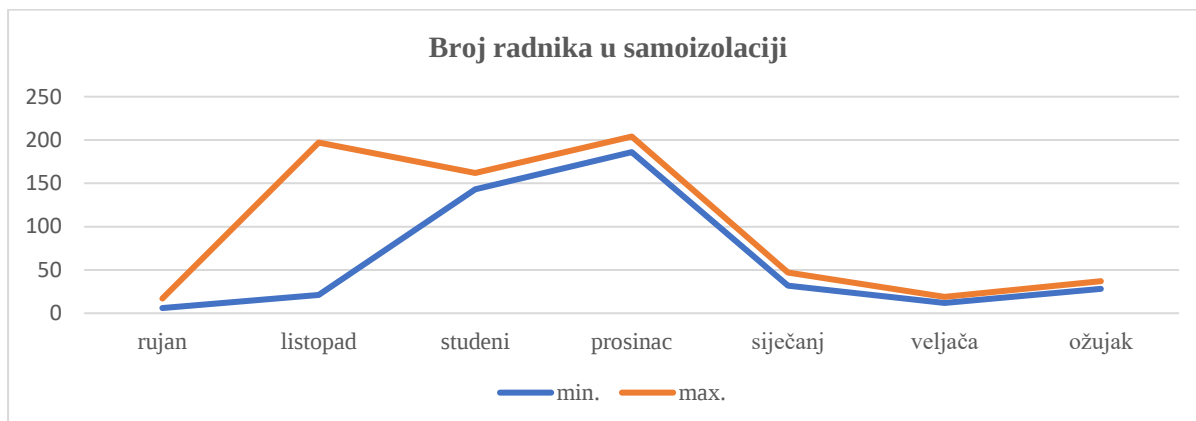

Grafikon 6. Broj oboljelih radnika od bolesti COVID-19, pedagoška godina 2020./2021.
Izvor podataka: Dječji vrtići Grada Zagreba

Grafikon 7. Broj djelatnika u samoizolaciji, pedagoška godina 2020./2021.
Izvor podataka: Dječji vrtići Grada Zagreba

26.-27. Mart/March 2021.

3. BRIGA O DJECI, RODITELJIMA I RADNICIMA U DJEČJIM VRTIĆIMA GRADA ZAGREBA (INKLUZIVNA SURADNJA I KOMUNIKACIJA MEĐU DIONICIMA)

Kroz plan i program odgojno-obrazovnog rada, pripremu tjednih i dnevnih aktivnosti integrirane su mjere vezane uz prevenciju bolesti COVID-19. Djeca u dječjim vrtićima su kroz druženje i igru otkrivala i upoznavala svijet oko sebe, a kroz sadržajne i interaktivne uvjete provedbe programa razvijala su navike i vještine za samozaštitu i samoočuvanje te jačali socijalne kompetencije djeteta za suočavanje s potencijalno opasnim i ugrožavajućim situacijama. Svi radnici dječjih vrtića imali su smjernice za prilagodbu aktivnosti i svakodnevnih rutina epidemijskim mjerama te su educirani o prepoznavanju socio-emocionalnih potreba djece kao i mogućnosti za dijeljenje i prorađivanje svojih i tuđih iskustava.

Nakon poboljšanja epidemiološke situacije Vlada Republike Hrvatske 8. svibnja 2020. godine donijela je Odluku o načinu izvođenja nastave u osnovnim i srednjim školama kao i na visokim učilištima te obavljanju redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja kojom se u uvjetima (proglašene) epidemije na području Republike Hrvatske uređuje način izvođenja nastave u osnovnim i srednjim školama te na visokim učilištima kao i obavljanje redovitog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja.

Rad s djecom organizirao se u odgojno-obrazovnim skupinama s manjim brojem uvijek iste djece te se izbjegavao fizički kontakt djece iz jedne odgojno-obrazovne skupine s drugom djecom, roditeljima/skrbnicima, druge djece i drugim radnicima dječjeg vrtića. Poticajno okruženje dječjeg vrtića je svaki prostor u kojem se odvija odgojno-obrazovni rad: vanjski i unutarnji prostor. Većina istraživanja istražuju unutarnji prostor te je važno staviti i naglasak na vanjski prostor. Poticajno, bogato i raznovrsno okruženje vrlo je važno jer ono određuje kvalitetu iskustva djece rane dobi kao i kvalitetu učenja. Odgojitelji su djeci omogućili različite aktivnosti kroz koje su djeca istražujući izgrađivala svoje znanje i razumijevanje svijeta oko sebe. Kad god su im vremenske prilike to omogućavale odgojitelji su odgojno-obrazovni rad s djecom provodili što više na otvorenom. Dječja igra je raznovrsnija na otvorenom prirodnom neuređenom prostoru. Primaran je utjecaj igre na otvorenom i tjelesne aktivnosti na zdravlje,

26.-27. Mart/March 2021.

pravilan rast i razvoj, ali njezin učinak važan je i za mentalno zdravlje te razvoj samosvijesti i boljih socijalnih vještina (Valjan Vukić citirano po Krog, 2010).

Za vrijeme boravka djece na otvorenom unutarnji prostori kontinuirano su se prozračivali kako bi se smanjila koncentracija kapljica s virusom i prijenos aerosola. Prilikom organizacije prostora i odgojno-obrazovnog procesa kod djece se nastojalo iznova uspostaviti dnevna rutina i stvoriti osjećaj udobnosti u okruženju za vrijeme boravka u vrtiću. Posebnu pažnju dječji vrtići usmjerili su na pripremu odgojitelja, prilagodbu programa koji je bio usklađen s mogućnostima i potrebama djeteta vodeći brigu i o odgojnoj i zdravstvenoj i socijalnoj komponenti. Kroz planirane aktivnosti djeca su stjecala kompetencije o prevenciji bolesti COVID-19, važnosti odgovarajuće i česte higijene ruku, respiratornoj higijeni i simptomima bolesti COVID-19. Pojačane su aktivnosti o zdravlju i higijeni, uz pripremu okruženja s različitim plakatima, posterima, slikovnicama, lutkama...

Ravnatelji dječjih vrtića kroz svakodnevne aktivnosti poduzimali su potrebne korake za smanjivanje lokalnog širenja virusa na najmanju moguću mjeru kroz: redovito praćenje zdravstvenog statusa svih radnika i djece, nošenjem maski, smanjenim ulaskom drugih osoba u vrtić, mjerenjem i evidentiranjem tjelesne temperature prilikom ulaska u vrtić te dezinfekcijom ruku i prelaskom preko dezinfekcijske barijere. Osigurani i usklađeni su uvjeti za sigurnost hrane kroz: pravilnu higijenu i sigurnost hrane pri nabavci, isporuci, čuvanju, pripremi i distribuciji obroka. Pravilna priprema hrane i higijena uključivala je i svakodnevno čišćenje i dezinfekciju prostora kuhinje (površina, uređaja i alata za pripremu hrane), prostora u kojima se jede te pribora. Pri svakom posluživanju hrane vodila se briga o fizičkoj distanci. Umjesto samoposluživanja provodilo se pojedinačno posluživanje obroka, a kada je bilo moguće, ista djeca jela su zajedno za istim stolom.

Uspostavljeni su partnerski odnosi s obiteljima u cilju kvalitetne tranzicije iz obiteljskog u vrtićno okruženje. S roditeljima/skrbnicima kontinuirano je komunicirano u cilju što boljeg razumijevanja potreba njihova djeteta te uočavanja i uvažavanja potreba druge djece. Pružanjem informacija obiteljima osigurani su uvjeti za prevenciju širenja bolesti COVID-19 te uvjeti u kojima se svaki radnik, dijete i roditelj/skrbnik osjeća sigurno i zaštićeno. Koordiniranim i integriranim pristupom osigurali smo uvjete za poticanje djetetovog razvoja kroz prilagodbu djetetovog okruženja uvažavajući djetetove potrebe.

Na mrežnim stranicama dječjih vrtića u suradnji sa stručnim institucijama, roditeljima/skrbnicima pružena su priopćenja i informacije u cilju potpore za zaštitu djece, potpore za mentalno zdravlje i psihosocijalnu potporu kao i informacije o mogućim zdravstvenim i rehabilitacijskim uslugama, prehrani djece u dječjim vrtićima i o drugim pitanjima koja se mogu pojaviti, a vezana su uz posljedice bolesti COVID-19.

4. ZAKLJUČAK

U vrijeme epidemije bolesti COVID-19 izazov za ravnatelje dječjih vrtića, odgojitelje i obitelji bio je pronaći ravnotežu između potrebe za pridržavanjem nacionalnih smjernica o javnom zdravlju i istovremene ponovne uspostave sigurnog i poticajnog okruženja za djecu. Suradnja i jasna komunikacija među dionicima bila je presudna za provedbu potrebnih mjera na epidemiju, omogućavanje fleksibilnosti u prilagodbi pristupa u skladu s potrebama te za osiguranje učenja i razmjenu dobre prakse.

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje djece potiče tjelesno zdravlje, emocionalnu sigurnost, socijalnu povezanost i angažirano učenje. Ponovnim otvaranjem dječjih vrtića djeci je osigurana potrebna emocionalna potpora, prilika za pravilan rast i razvoj, a roditeljima/skrbnicima koji su se vratili na posao sigurnost i skrbi o djeci. Premda će dolaziti do izazova, djeca rane i predškolske dobi vrlo su otporna i prilagodljiva. Uz jasne i dosljedne upute i poticajno okruženje djeca su se prilagodila i uspješno napredovala u svom novom okruženju za učenje.

Odgoj i obrazovanje visoke kvalitete u dječjim vrtićima rezultira promišljanjem o cjelokupnom životu djeteta te stvaranjem uvjeta za razvoj dobrobiti djece. Razvoj djetetovih kompetencija omogućen je, između ostalog, suradnjom roditelja i odgojitelja kao ključnih uloga u procesu odgoja i obrazovanja, koji omogućuju stvaranje razvojno optimalnog okruženja te iskustava koja doprinose cjelovitom razvoju djeteta.

5. LITERATURA:

- [1] Ljubetić M. (2009) Vrtić po mjeri djeteta, priručnik za odgojitelje i roditelje: Zagreb: Školske novine
- [2] Miljak A. (2009) Življenje djece u vrtiću: Zagreb: SM naklada
- [3] Valjan-Vukić V. (2012) Prostorno okruženje kao poticaj za razvoj i učenje djece predškolske dobi: Hrčak, portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske, <https://hrcak.srce.hr/99897>, pristupljeno 8.3.2021.
- [4] Steinebach, Muslić, Jokić Begić i sur. (2020) Koronavirus i mentalno zdravlje: Psihološki aspekti, savjeti i preporuke: Zagreb: e-priručnik Hrvatske psihološke komore
- [5] Modeli i preporuke za rad u uvjetima povezanim s bolesti COVID-19 u pedagoškoj/školskoj godini 2020./2021.: <https://mzo.gov.hr/vijesti/modeli-i-preporuke-za-rad-u-uvjetima-povezanim-s-bolesti-covid-19-u-pedagoskoj-skolskoj-godini-2020-2021/3916>, pristupljeno 4.9.2020.
- [6] Osobe pod sumnjom ili oboljele od COVID-19: <https://www.hzjz.hr/wpcontent/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostora-u-kojima-je-boravila-osoba-podsumnjom-COVID-19-2.4.2020..pdf>, pristupljeno 3.4.2020.
- [7] Upute za čišćenje i dezinfekciju: Bez oboljelih od COVID-19: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-idezinfekcija-prostorije-bez-oboljelih-od-COVID-19-2.4.2020..pdf>, pristupljeno 3.4.2020.
- [8] Zaštitni i rizični čimbenici u prilagodbi na pandemiju COVID-19 u Republici Hrvatskoj: <https://www.socijalnapsihijatrija.com/hr/socijalna-psihijatrija/48/48-3/zastitni-i-rizicni-cimbenici-u-prilagodbi-na-pandemiju-covid-19-u-republici-hrvatskoj/fulltext>, pristupljeno 1.3.2021.